

การแยกเชื้อและการดื้อยาของเชื้อแคมไพโลแบคเตอร์ ที่แยกได้จาก อุจจาระไก่ในเขตจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง ในประเทศไทย

บงกช นพพล^{1,4}, ณัฐวุฒิ สกิตเมธิ², เทตซุโอะ อะไซ³, ยาซุชิ คาคาโอกะ⁴, ทาคูโอะ ซาวาดะ⁴

¹ภาควิชาสัตวแพทย์สาขารณสุข คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002 ประเทศไทย

²ภาควิชาชีวศาสตร์ทางสัตวแพทย์ และสัตวแพทย์สาขารณสุข คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
เชียงใหม่, 50100 ประเทศไทย

³ National Veterinary Assay Laboratory, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries,
Kokunbuji, Tokyo 185-8511 Japan

⁴ Laboratory of Veterinary Microbiology, Faculty of Veterinary Science, Nippon Veterinary and Life
Science University, Musashino, Tokyo 180-8602 Japan

บทคัดย่อ ในตัวอย่างอุจจาระไก่จำนวน 567 ตัวอย่าง ที่เก็บมาจาก 2 บริษัท ระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือนเมษายน 2546 พบว่า 240 ตัวอย่าง ตรวจพบเชื้อแคมไพโลแบคเตอร์ และอัตราอุบัติการณ์รวมคิดเป็น 42.33% ไก่เนื้อกลุ่มที่มีอายุมาก (อายุระหว่าง 40 ± 5 วัน) ของบริษัท เอ มีการติดเชื้อสูงที่สุด (57.50-97.50%) และ พบการติดเชื้อระหว่าง 2.50-90.50% ของไก่เนื้อในบริษัท บี ทำการทดสอบหาค่าความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อ (เอ็มไอซี) ในยา 5 ชนิด ที่ใช้ในทางการแพทย์ คือ azithromycin (AZ), doxycycline (DC), ciprofloxacin (CI), chloramphenicol (CL) และ ceftazidime (TZ) โดยใช้วิธี E-test ทำการทดสอบกับเชื้อแคมไพโลแบคเตอร์ เจอโน จำนวน 52 ไอโซเลท, แคมไพโลแบคเตอร์ โคไล จำนวน 12 ไอโซเลท เชื้อในจลิน์สแคมไพโลแบคเตอร์ อีกจำนวน 16 ไอโซเลท รวมทั้ง อีก 1 ไอโซเลท ที่เป็นการติดเชื้อร่วมระหว่าง แคมไพโลแบคเตอร์ เจอโน และ แคมไพโลแบคเตอร์ โคไล อีก 1 ไอโซเลท พบว่าการดื้อยา AZ (≥ 2 มคก/มล ค่าจุดตัดสำหรับการดื้อยา) ค่อนข้างน้อย คือ 6.94% (5/72) อีกทั้งพบว่า 90.54% (67/74) ของเชื้อที่นำมาทดสอบไวต่อยานี้ และพบว่า มีเพียง 9.46% ของเชื้อแคมไพโลแบคเตอร์ดื้อต่อยา DC (≥ 4 มคก/มล) พบการดื้อต่อยา CI จำนวน 30.67% (23/75) ไม่พบการดื้อต่อยา CL และ TZ (≥ 32 มคก/มล ทั้งสองชนิด) ในการศึกษาครั้งนี้ นอกจากนี้พบการดื้อยาร่วม ระหว่าง DC-CI และ AZ-CI เพียง 3 ไอโซเลท และ 1 ไอโซเลท จากหนึ่งฟาร์มในจังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดขอนแก่น ตามลำดับ โดยฟาร์มในจังหวัดมหาสารคามที่การดื้อยาร่วมสูงที่สุด การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การดื้อยา CI เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ตามอายุไก่ที่เพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: แคมไพโลแบคเตอร์, อี- เทสต์, ค่าต่ำสุดที่ยับยั้งการเจริญเติบโต (เอ็มไอซี), มัลติเพิล็กซ์ พีซีอาร์